

Noua Sănătate Publică

introducere în secolul XXI

Theodore H. Tulchinsky

Ministerul Sănătății, Ierusalim, Israel;

Facultatea de Sănătate Publică a Universității Hadassah-Hebrew

Ierusalim, Israel

Elena A. Varavikova

Prima Academie de Medicină din Moscova (Secenov);

Institutul Central de Cercetări Științifice în Domeniul Sănătății Publice

Moscova, Rusia

Academic Press

San Diego New York Boston Londra Sydney Tokyo Toronto

Această carte este tipărită pe hârtie fără de acid.

Dreptul de autor © 2000 ACADEMIC PRESS

Toate drepturile sunt rezervate.

Nici o parte din această lucrare nu poate fi reprodusă, stocată într-un sistem de căutare sau transmisă sub orice formă sau prin orice mijloace - electronice, mecanice, fotocopiere, înregistrare sau în oricare alt mod fără permisiunea scrisă a editorului.

Cererile pentru a obține permisiunea de a fotocopia orice parte a acestei lucrări trebuie adresate prin poștă la adresa:

Permissions Department, Harcourt, Inc., 6277 Sea Harbor Drive,
Orlando, Florida 32887-6777

Academic Press

A Harcourt Science and Technology Company

525 B Street, Suite 1900, San Diego, California 92101-4495, U.S.A.

<http://www.academicpress.com>

Academic Press

Harcourt Place, 32 Jamestown Road, London NW1 7BY, UK

<http://www.academicpress.com>

Biblioteca Congresului, Numărul de Catalogare: 99-66055

Numărul Internațional Standard al Cărții: 0-12-703350-5

TIPĂRITĂ ÎN STATELE UNITE ALE AMERICII

00 01 02 03 04 MM 9 8 7 6 5 4 3 2 1

Sumar

Gratitudini

Cuvânt înainte – Milton E. Roemer

Introducere

1

Istoricul sănătății publice

Introducere

Societăți Preistorice

Lumea Antică

Perioada Medievală Timpurie (secolele V-X e.n.)

Perioada Medievală Târzie (secolele XI-XV e.n.)

Renașterea (1500-1750)

Iluminismul, știința și revoluția (1750-1830)

Bazele statisticii medicale și ale epidemiologiei

Reforma socială și mișcarea sanitară (1830-1875)

Reforma spitalicească

Revoluția bacteriologică

Microbiologia și imunologia

Sănătatea mamei și copilului

Nutriția și sănătatea publică

Medicina militară

Internaționalizarea sănătății

Tranziția epidemiologică

Evoluția sănătății publice în secolul XX

Crearea și administrarea sistemelor de sănătate

Rezumat

Evenimente istorice

Lectură recomandată

Bibliografie

2

Extinderea conceptului de sănătate publică

Introducere

Evoluția sănătății publice

Sănătatea și boala

Evoluția naturală a bolii

Societatea și sănătatea

Modurile de prevenție

Tranziția demografică și epidemiologică

Interdependența serviciilor medico-sanitare

Definirea sănătății publice

Definiția sănătății după Organizația Mondială a Sănătății

Asistența medico-sanitară primară selectivă

Abordarea riscului

Argumente pentru acțiune

Economia politică și sănătatea

Sănătatea și dezvoltarea

Sisteme de sănătate: motivația reformei

Apărarea intereselor și consumerismul

Conceptul domeniului sănătății

Valoarea asistenței medicale în sănătatea publică

Scopurile ocrotirii sănătății

Participarea individuală și a comunității în ocrotirea sănătății
Ecologia socială și promovarea sănătății
Definirea standardelor sănătății publice
Abordările integrale ale sănătății publice
Noua Sănătate Publică
Rezumat
Surse electronice
Lectura recomandată
Bibliografie

3

Metodele de evaluare și criteriile de apreciere a sănătății populației

Introducere
Epidemiologia
Epidemiologia socială
Epidemiologia în elaborarea politicii sanitare
Rate și proporții
Demografia
Durata așteptată a vieții
Evenimente santinelă
Impactul bolii
Aprecieri
Curba normală de distribuție
Standardizarea indicilor
Selecția
Erori potențiale
Metodele de screening al bolii
Studiile epidemiologice

Stabilirea relațiilor cauzale
Bolile care necesită declarare
Sisteme de înregistrare a datelor
Clasificarea maladiilor
Sistemul de informare despre externarea din spital
Sisteme informaționale sanitare (informatica)
Supravegherea bolilor, sistematizarea și publicarea datelor
Evaluarea sănătății individului
Evaluarea sănătății populației
Finanțarea și organizarea asistenței medico-sanitare
Rezumat – De la informație la cunoștințe și politică
Surse electronice
Lectură recomandată
Bibliografie

4

Bolile infecțioase

Introducere
Sănătatea publică și controlul bolilor infecțioase
Natura bolilor infecțioase
Triada Gazdă – Agent – Mediu ambiant
Clasificarea bolilor infecțioase
Modurile de transmitere a bolilor
Imunitatea
Supravegherea
Boală endemică și epidemică
Controlul bolilor infecțioase
Bolile evitabile prin vaccinare
Necesitățile esențiale ale unui program de imunizare

Controlul/Eradicarea bolilor infecțioase
Tuberculoza
Streptocociile
Zoonozele
Bolile transmise prin vectori
Bolile parazitare (parazitozele)
Boala legionarilor
Lepra
Trahomul
Bolile sexual transmisibile
Bolile diareice
Infecțiile respiratorii acute
Controlul bolilor infecțioase în Noua Sănătate Publică
Rezumat
Surse electronice
Lectură recomandată
Bibliografie
Boli evitabile prin vaccinare
Alte boli infecțioase

5

Bolile neinfecțioase

Introducere
Ascensiunea bolilor cronice
Impactul bolilor cronice
Factorii de risc și etiologia bolilor cronice
Manifestările cronice ale bolilor infecțioase
Bolile cardiovasculare

Bolile pulmonare cronice
Diabetul zaharat
Stadiul terminal al insuficienței renale
Cancerul
Bolile cronice ale ficatului
Artritele și afecțiunile musculo-scheletale
Afecțiunile neurologice
Tulburările de vedere
Tulburările auditive
Trauma, violența și leziunea
Patologia cronică și Noua Sănătate Publică
Rezumat
Surse electronice
Lectură recomandată
Bibliografie

6

Sănătatea familiei

Introducere
Unitatea familială
Sănătatea maternă
Procesul nașterii și însăși nașterea
Afecțiunile genetice și congenitale
Sănătatea sugarului și copilului
Îngrijirea și alimentarea sugarului
Consultarea anticipată
Documentarea, înregistrarea și monitorizarea
Preșcolarul (vârsta 1-5 ani)
Sănătatea școlarului și adolescentului

Sănătatea adultului
Sănătatea femeilor
Sănătatea bărbaților
Sănătatea vârstnicilor
Rezumat
Surse electronice
Lectură recomandată
Bibliografie

7

Necesitățile sanitare speciale ale comunității

Introducere
Sănătatea mentală
Handicapul mental
Igiena cavității bucale
Disabilitatea fizică și reabilitarea
Necesitățile sanitare speciale ale unui grup
Sănătatea homosexualilor și lesbianelor
Sănătatea băștinașilor
Sănătatea deținuților
Sănătatea populației migrante
Sănătatea populației fără adăpost
Sănătatea refugiaților
Medicina militară
Protecția sănătății în calamități
Rezumat
Surse electronice
Lectură recomandată

Nutriția și securitatea alimentară

Introducere

Dezvoltarea nutriției în sănătatea publică

Nutriția în context global

Nutriția și infecția

Funcțiile substanțelor nutritive

Necesitățile nutriționale ale organismului uman

Creșterea

Aprecierea masei corporale

Conținutul dietetic recomandat

Tulburările de subnutriție

Stările deficitare de vitamine și minerale

Tulburările de alimentare

Bolile de hipernutriție

Nutriția în timpul gravidității și lactației

Promovarea igienei alimentare și a modului sănătos de viață

Principiile dietetice generale

Îmbogățirea alimentelor de bază cu vitamine și minerale

Politica în domeniul nutriției și alimentelor

Monitorizarea și evaluarea stării nutriționale

Calitatea și securitatea produselor alimentare

Nutriția și Noua Sănătate Publică

Rezumat

Surse electronice

Lectură recomandată

Bibliografie

9

Sănătatea mediului ambiant și igiena muncii

Sănătatea mediului ambiant: Introducere

Problemele ce țin de protecția mediului ambiant

Epidemiologia geografică și a mediului ambiant

Scopurile protecției mediului ambiant

Schimbările globale ale mediului ambiant

Asigurarea comunității cu apă

Colectarea și prelucrarea apelor de canalizare

Deșeurile solide

Toxicele

Pericolele pentru agricultură și mediul ambiant

Poluarea aerului

Poluarea spațiului locativ interior

Pericolul deșeurilor toxice

Radiația

Impactul ecologic

Organizația Sănătății Mediului Ambiant

Igiena muncii: Introducere

Dezvoltarea igienei muncii

Sănătatea lucrătorilor

Impactul morbidității și mortalității profesionale

Problemele internaționale în domeniul igienei muncii

Responsabilitățile autorităților naționale și manageriale

Scopurile igienei muncii

Toxicitatea la locul de muncă și în mediul ambiant

Violența la locul de muncă
Igiena muncii și practica clinică
Inspectarea locului de muncă
Evaluarea riscului
Prevenirea calamităților la locul de muncă
Profesia și Noua Sănătate Publică
Rezumat
Surse electronice
Lectură recomandată
Bibliografie – Calitatea apei și maladiile transmise prin apă
Bibliografie – Sănătatea mediului ambiant și igiena muncii

10

Organizarea sistemelor de sănătate publică

Introducere
Guvernul și sănătatea națiunii
Funcțiile sănătății publice
Rolurile nonguvernamentale în sănătate
Practica medicală și sănătatea publică
Stimularea și reglarea
Serviciile de sănătate publică subordonate guvernului național
Serviciile de sănătate publică subordonate guvernului statal
Autoritățile sanitare locale
Monitorizarea stării sănătății
Scopurile sănătății naționale
Organizația Sănătății Publice și Noua Sănătate Publică
Spitalele în Noua Sănătate Publică
Persoanele neasigurate ca problemă a sănătății publice

Rezumat
Surse electronice
Lectură recomandată
Bibliografie

11

Aprecierea cheltuielilor: economia sănătății

Introducere
Probleme economice în sistemele de sănătate
Conceptele de bază în economia sănătății
Necesitatea, cererea și utilizarea serviciilor medico-sanitare
Competiția în asistența medico-sanitară
Flexibilitatea cererii
Aprecierea cheltuielilor
Indicii economici ai stării sănătății
Analiza cost-eficacitate
Analiza cost-beneficiu
Schema de evaluare generală a costurilor intervenției și consecințelor
Valoarea vieții umane
Finanțarea sănătății – Nivelul macroeconomic
Costul maladiei
Asistența medicală și spitalicească – Microeconomia
Organizațiile de menținere a sănătății și de asistență controlată
Sisteme de sănătate districtuale
Achitarea plății pentru asistența spitalicească
Cheltuielile capitale
Asigurarea, utilizarea și costurile asistenței spitalicești
Forțe de piață modificate

Economia și Noua Sănătate Publică

Rezumat

Surse electronice

Lectură recomandată

Bibliografie

12

Planificarea și managementul sistemelor de sănătate

Introducere

Politica sanitară și planificarea

Elementele de organizare

Managementul științific

Organizațiile birocratice piramidale

Organizațiile ca sisteme energetice

Managementul orientat spre atingerea anumitor scopuri

Managementul relațiilor umane

Organizarea în rețea

Managementul calității totale

Schimbarea stereotipului comportamentului uman

Împuternicirea

Managementul strategic al sistemelor de sănătate

Modele de organizare a sistemului de sănătate

Deprinderi manageriale

Agent-șef sanitar executor al organizațiilor sanitare

Participarea comunității

Integrarea – pe orizontală și verticală

Norme și indici de performanță

Modele organizatorice noi

Managementul și Noua Sănătate Publică

Rezumat

Lectură recomandată

Bibliografie

13

Sisteme naționale de sănătate

Introducere

Sistemele de sănătate în țările dezvoltate

Statele Unite

Canada

Marea Britanie

Țările nordice

Europa de Vest

Japonia

Rusia

Israel

Sistemele de sănătate în țările în curs de dezvoltare

Africa subsahariană

America Latină și țările din bazinul Mării Caraibilor

Asia

Compararea sistemelor naționale de sănătate

Reformarea sistemelor naționale de sănătate

Sistemele de sănătate și Noua Sănătate Publică

Surse electronice

Lectură recomandată

Bibliografie

14

Resurse umane în asistența medico-sanitară

Introducere

Aspecte generale ale resurselor umane

Planificarea resurselor umane

Învățământul medical de bază

Studiile postuniversitare

Specializarea și practica de familie

Studiile în medicina preventivă

Instruirea asistentelor medicale

Continuitatea studiilor și instruirea la locul de muncă

Acreditarea instituțiilor de învățământ sau perfecționare medicală

Lista disciplinelor sanitare

Licențierea și supravegherea

Constrângeri ale furnizorului de asistență medico-sanitară

Noile profesii sanitare

Medicina alternativă

Modificarea echilibrului

Studiile în domeniile sănătății publice și managementului sanitar

Politica sanitară și managementul resurselor umane

Rezumat

Surse electronice

Lectură recomandată

Bibliografie

15

Tehnologia, calitatea, legislația și etica

Introducere

Inovația, reglarea și controlul calității
Tehnologia sanitară corespunzătoare
Evaluarea tehnologiei sanitare
Diseminarea tehnologiei
Expertiza calității
Organizarea asistenței medico-sanitare
Indicii de performanță
Consumerismul și calitatea
Interesul public
Managementul calității totale
Legislația sănătății publice
Probleme etice în sănătatea publică
Rezumat – Tehnologia, calitatea, legislația și etica în Noua Sănătate Publică
Surse electronice
Lectură recomandată
Bibliografie
Reviste relevante
Organizații relevante

16

Globalizarea sănătății

De ce “Globalizarea sănătății”?
Situția sănătății globale
Prioritățile sănătății globale
Dezvoltarea și sănătatea
Organizațiile internaționale de ocrotire a sănătății
Organizația Mondială a Sănătății
Organizații nonguvernamentale

Banca Mondială
Tendințe în sănătatea globală
Pericolul apariției noilor boli infecțioase
Scopurile și obiectivele noi și cele reluate
Extinderea capacității sănătății naționale
Sănătatea globală și Noua Sănătate Publică
Rezumat
Surse electronice
Lectură recomandată
Bibliografie
Publicații și reviste

GLOSAR

INDEX

GRATITUDINI

Purtăm un adânc sentiment de recunoștință față de persoanele cu ajutorul și aportul cărora a fost posibilă crearea acestei cărți. Aducem mulțumiri speciale D-lui Joan Tulchinsky pentru sprijinul, sugestiile prețioase și redacție – contribuții vitale pentru claritatea cuprinsului și conținutului acestei cărți; gratitudini aparte Fundației Soros (D-lui George Soros și D-lui Srdjan Matic) și Comitetului American Unit de Distribuție (D-lui Steve Schwager și D-lui Martin Cherkasky) pentru asistența generoasă financiară în pregătirea și editarea acestei cărți în limba rusă. Ajutorul și sfaturile D-lui Richard Laster de la Amutah for Education and Health au fost de o valoare inapreciabilă pentru pregătirea și gestionarea publicării acestei cărți.

Medicii Joshua Cohen – fostul Consultant pe probleme “Politica Sănătății” al Directorului General al Organizației Mondiale a Sănătății, Dianne Dayan-Coggan – șef în retragere al Serviciului de Epidemiologie al Forțelor Armate din Israel, Victoria Semenova – de la Institutul de Sănătate Publică Medsoceconinform din Moscova, Milton Roemer – profesor emerit de la Facultatea de Sănătate Publică din California, Los-Angeles au revizuit ciornele textului și au sugerat propuneri deosebit de prețioase.

Doctorul David Carpenter, Decanul Facultății de Sănătate Publică a Universității de Stat din New York (Albany), doctorul Harvey Bernard de la Departamentul de Stat de Sănătate din New York, doctorul Michael Reich de la Programul “Takemi” al Facultății de Sănătate Publică din Harvard, D-l Yehoshua Matza, Ministrul Sănătății al Israelului și profesorul Michael Zilberman – Savant Șef al Ministerului Sănătății al Israelului – toate aceste persoane au oferit un sprijin moral și încurajator de la cele mai timpurii etape de creare ale acestei cărți. Facultatea de Sănătate Publică a Universității Hadassah-Hebrew a promovat utilizarea ciornelor acestui manual în scopuri de instruire în cadrul unui curs de Masterat Internațional în Sănătate Publică.

Colegii din Ministerul Sănătății al Israelului și de la Facultatea de Sănătate Publică a Universității Hadassah-Hebrew din Ierusalim în persoanele medicilor Joe Abramson, Elliot Berry, Michael Davies, Gary Ginsberg, Charles Greenblat, Hava Palti, Eric Peritz, Helen Pridan, Yehuda Neumark și Elihu Richter au oferit recenzii, materiale, comentarii și sugestii valoroase pentru crearea acestei cărți. Studenții anilor 1993, 1994 și 1995 ai programului de Masterat Internațional în Sănătate Publică al Facultății de Sănătate Publică a Universității Hadassah-Hebrew și-au adus aportul în calitate de comentatori ai textului în cadrul unui curs de seminare. Ei au revizuit textele propuse și au sugerat idei pentru dezvoltarea ulterioară a concepției din punctul de vedere al studenților. O contribuție valoroasă și-au adus-o în special doctorul Emanuel Oyemakinde, doctorul Zhang He, doctorul Eduardo Villamour și D-l David Eshkol. În colegiul de redacție au fost incluși Samar Abdelnour, Cilla Acker,

Jeremy Alberga, Andra Bloom, Marla Clayman, Catherine Cogdell, Tina Eshaghpour, Shoshana Kahane și Adrienne Williams.

Personalul didactic al Facultății de Sănătate Publică a Universității de Stat din New York (Albany) în persoanele doctorilor Susan Standfast, George DiFerdinando, Guthrie Birkhead, Elizabeth Marshall și D-lui David Momrow, a revizuit fragmente din ciornele cărții și a oferit comentarii și propuneri prețioase. Colegii de la Facultatea de Sănătate Publică a Universității din California, Los Angeles (UCLA), au oferit un suport generos prin sfaturi, furnizare de material consistent și editare a capitolelor în domeniile lor de competență; suntem deosebit de recunoscători doctorilor Ruth și Milton Roemer precum și doctorului Lester Breslow. Doctorii Ronald Andersen, Lohn Froines, Lilian Gelberg, Gerald Kominski, Jeffrey Luck, Charlotte Neumann, Alfred Neumann, Stuart Schweitzer și Barbara Vischer fiind și ei membri ai corpul didactic au furnizat recenzii, comentarii și sugestii prețioase.

De asemenea aducem mulțumiri personalului Presei Academice în special lui Tari Paschall, Destiny Irons, Mark Sherry și Paul Gottehrer pentru eforturile enorme depuse în acest proiect. Nu ne-ar fi reușit crearea acestei cărți fără încurajarea, sprijinul și aportul constructiv al familiilor noastre, studenților și colegilor. Suntem adânc recunoscători pentru ajutorul și contribuția lor la internaționalizarea acestei cărți. Scopul nostru comun este de a îmbunătăți cunoștințele teoretice și practice în domeniul Sănătății Publice. Responsabilitatea principală, desigur, aparține autorilor.

T.H. Tulchinsky

E.A. Varavikova

CUVÂNT ÎNAINTE

Noțiunea de “Sănătate Publică” ca substantiv și ca adjectiv are o diversitate de semnificații. Acest conținut noțional variază de la un sens restrâns la altul larg. În sens limitat noțiunea de “Sănătate Publică” se definește ca o totalitate de anumite activități organizatorice preventive, care țin în special de sanitația mediului ambiant și de jugularea bolilor contagioase cu scop de protecție a sănătății populației.

În sensul larg al cuvântului Sănătatea Publică se definește ca o varietate de activități organizatorice cu obiective diverse ce țin nu numai de asigurarea tuturor tipurilor de servicii medico-sanitare preventive și terapeutice, dar și de alte componente importante pentru funcționarea sistemului național de sănătate.

Aceste componente includ probleme ale modului sănătos de viață și ale sănătății mediului ambiant, activități de producere a resurselor (cadre și utilaj), de organizare a programelor, de dezvoltare a bazei economice și multe alte strategii necesare pentru asigurarea distribuirii echitabile și calitative a serviciilor sanitare.

În această carte noțiunea de “Sănătate Publică” este privită în sens larg. În același timp accentul este pus pe îmbunătățirea sănătății. Corespunzător legătura cu spitalele este doar tangențială, implicând doar cunoașterea impactului bugetelor spitalicești asupra finanțării sistemului de sănătate. Atitudinea față de jugularea și prevenirea bolilor cronice, necontagioase, inclusiv față de sechelele leziunilor, traumelor și violenței este tot atât de perseverentă ca și în cazul bolilor contagioase.

Un capitol întreg este consacrat sănătății familiei. În el sunt dezvăluite nu numai aspectele asigurării asistenței medico-sanitare materne și pediatrie, ci și problemele sănătății bătrânilor. Un alt capitol este adresat sănătății mentale, retardului mental și altor grupe cu necesități speciale. O atenție adecvată este acordată problemelor sănătății mediului ambiant în care se descurcă puțini medici profesioniști.

De o importanță deosebită este dezvăluirea multilaterală a problemelor ce țin de economia sănătății: în carte sunt analizați factorii care contribuie la majorarea prețurilor serviciilor medicale și strategiile de ținere a lor sub control. Toate acestea impun necesitatea planificării și elaborării managementului sistemului național de sănătate în baza teoriilor generale de planificare și management în societatea modernă.

Au fost analizate diferite modele clasice de sisteme de sănătate ilustrate pe exemplul Germaniei (baștina securității sociale), Marii Britanii (Serviciului Național de Sănătate), Canadei (unde inițiativa le aparține provinciilor), țărilor scandinave, fostei URSS și SUA. Un compartiment special important este dedicat schimbărilor recente care au avut loc în Rusia post-comunistă unde

starea sănătății publice s-a înrăutățit simțitor după dezmembrarea fostei URSS și unde acum progresează vertiginos reformele.

Toate țările într-o măsură sau alta sunt angajate în reformarea propriilor sisteme de sănătate. Specialiștii din aceste țări recunosc necesitatea unor măsuri de consolidare a serviciilor organizatorice comunitare de medicină preventivă și serviciilor de asistență medicală individuală (profilactică și terapeutică). Aceasta va contribui la o dezvoltare economică și științifică multilaterală.

În Statele Unite o tot mai mare parte a populației este deservită de organizații de asistență medicală specifică fie prin intermediul centrelor de sănătate și a spitalelor - așa numitele organizații de menținere a sănătății (HMOs) finanțate în baza contribuției personale, sau în baza asigurării medicale prin intermediul furnizorilor de servicii medicale private. O astfel de structură stimulează la maxim asistența medicală primară și impune o prudență în spitalizarea bolnavilor și în utilizarea procedurilor bazate pe tehnologii sofisticate.

Medicii practici și studenții deseori interpretează noțiunea de “Sănătate Publică” în sens restrâns. Cu totul departe de această noțiune este medicina clinică focusată individual pe pacient. Sistemul general național de sănătate din care fac parte atât asistența medicală acordată pacientului, cât și medicina preventivă comunitară trebuie privit ca un tot întreg. În această carte sistemul național de sănătate este tratat în sens larg.

Implementând aceste perspective largi cititorii acestei cărți vor avea posibilitatea să-și aprecieze locul personal în sistem. Această carte este menită să corecteze sau să contracareze eventuala “miopie” în aceste probleme a oricărui specialist interesat. Conștientizarea perfectă a rolului lui/ei în sistemul general de sănătate îi va permite să-și joace mai reușit acest rol.

Conceptul de “noua sănătate publică” este o contribuție importantă la sistemul de instruire în domeniul sănătății publice. Acest concept îmbină problemele clasice ale sănătății publice ce țin de sanitația mediului ambiant, igienă, epidemiologie și alte subiecte, dezvoltate pe parcursul ultimului secol,

cu cele mai noi ajunsuri din domeniul asistenței medico-sanitare universale, economiei și managementului sistemului de sănătate în secolul 21. Acest concept este orientat spre o pregătire intelectuală mai bună a studenților pentru ai face capabili să înfrunte cu succes lumea asistenței medicale și multiplele ei ramificări. Totodată conceptul de “noua sănătate publică” conține obiective referitor la fortificarea sănătății și responsabilitatea comunității, obiective elaborate în conformitate cu strategia de asistență medico-sanitară primară de la Alma-Ata primită și acceptată ca o cale de îmbunătățire a sănătății tuturor.

În procesul de studii studentul medic poate obține cunoștințe vaste. Acestea pot fi doar irosite în activitatea cotidiană în practica privată. Medicii care lucrează într-o structură comunitară organizată au posibilități și cunoștințe mai vaste. Prin urmare este încurajator faptul că în sistemele de sănătate predomină tendințele orientate direct spre serviciile comunitare organizate de asistență medico-curativă.

Medicii practici nicidecum nu pot îndeplini toate funcțiile sistemului de sănătate publică. Există instituții speciale de studii postuniversitare pentru specialiști în administrarea sănătății publice și în managementul serviciilor sanitare. Mai mult ca atât, nu toți administratorii sănătății publice trebuie să fie medici. Multe funcții pot fi îndeplinite eficient și efectiv de către specialiștii în management. Totuși acești manageri ai asistenței medico-sanitare necesită o perfecționare adecvată în numeroasele particularități și constrângeri specifice sistemului de sănătate.

Sănătatea populației nu este o caracteristică incidentală. Ea este indispensabil legată de productivitatea acestei populații, ne mai vorbind de prosperitatea existenței indivizilor și familiilor lor. Investirea mijloacelor financiare în sistemul de sănătate nu poate fi considerată ca o pierdere sau simplă irosire de resurse bănești, ci trebuie, cu preferință, privită ca o investiție pentru obținerea unui viitor profit.

Dacă conținutul acestei cărți, excelent scrise, va fi însușit de studenții medici și medicii practicieni dintr-o țară, aceasta va permite asigurarea unei

distribuții optimale a resurselor acestei țări pentru protecția și îmbunătățirea sănătății fondului ei uman.

Milton I. Roemer*

Profesor Emerit Servicii Sănătate,

Facultatea de Sănătate Publică,

Universitatea din California, Los Angeles (UCLA)

*Milton I. Roemer este din 1962 Profesor Emerit la Facultatea de Sănătate Publică a Universității din California, Los Angeles. Până atunci a predat la Universitatea Cornell și la Facultatea Medicală Yale. D-lui a activat în calitate de consultant al guvernelor și organizațiilor internaționale de pe toate continentele. Este autorul a 32 de cărți, inclusiv a unui manual în care sunt comparate sistemele sanitare din toată lumea, precum și a peste 400 de articole referitor la aspectele sociale ale medicinei. Profesorul Roemer este cunoscut ca un savant de talie internațională și este considerat lider-expert în domeniul studierii comparative a sistemelor sanitare naționale din toată lumea.